

og af grundlovens bestemmelser på det område. Vi synes, det er ret karakteristisk – nu har der jo været en del Venstrefolk på talerstolen allerede – at der ikke i ét eneste af indlæggene har været en bekymring for at sikre levesteder for fugle og planter, at der ikke har været en bekymring for, hvordan vi sikrer grundvandet, at der i det hele taget ikke har været nogen som helst miljøvinkel.

Der har ikke været et ønske om fra Venstres side at diskutere, hvordan balancen mellem at sikre fællesskabets interesse i rent miljø og på den anden side retssikkerheden for den enkelte skulle være. Det har udelukkende været retssikkerheden og intet om miljø, og det er ret karakteristisk for Venstre, at miljøet bliver fuldstændig glemt.

Vi kunne også godt have tænkt os, at Venstres optagethed af at stå vagt om grundlovens bestemmelser afspejlede sig på andre områder, f.eks. i den standende debat om Tvind. Vi synes, det kunne have været passende, at Venstre, der er så optaget af grundloven, også i den sammenhæng beskæftigede sig lidt med magtens tredeling og med de enkelte skolers retssikkerhed. Retssikkerhed er jo ikke noget, der kun bør gælde for egne kernevælgere. Retssikkerhed er faktisk noget, man bør sikre gælder for alle.

Så til dagens emne. Grundlovens § 72 handler, som det er nævnt, om boligens ukrænkelighed og siger, at det kun er domstolene, som ved retskendelse kan bestemme f.eks. husundersøgelse eller ransagning, medmindre Folketinget ved lovgivning har lavet en speciel undtagelse.

Dér må det erkendes, at sådanne undtagelser eksisterer der efterhånden ganske mange af især jo for virksomheder. Hvis man kigger det svar, der er kommet i januar fra justitsministeren, igennem, så vil man opdage, at af de nævnte 111 love, som giver myndigheder adgang til privat ejendom uden retskendelse, vedrører langt, langt hovedparten forskellige former for virksomheder, spillekasinoer, våbenproduktion osv.

Dér synes vi faktisk, der er en god grund til, at det offentlige har mulighed for at udføre den nødvendige kontrol på disse områder, og at det måske en gang imellem bliver lidt overbetonet, at det skulle være boligen forstået som privat-hjemmet, der var udsat for den slags ting. Det er det i meget få tilfælde.

Jeg går også ud fra, at Venstre er interesseret i, når der er tale om kontrolbesøg i forbindelse med tildeling af offentlige tilskud, at man så sikrer sig, at tilskuddene bliver brugt, som det er

tænkt, og at der ikke bliver svindlet med dem. Det har vi vel en fælles interesse i at sikre. Jeg går også ud fra, at Venstre for eksempel synes, det er rimeligt, at Rigsrevisionen har haft adgang til Tvindskolerne.

Men fra SF's side skal vi gerne give et tilsagn om, at ved en kommende lovgivning, hvor der indføres såkaldte særegne undtagelser fra grundlovens § 72, vil vi meget gerne være med til at overveje meget nøje i hvert enkelt tilfælde, om undtagelsen er berettiget, og om den er rimeligt afstemt i forhold til det formål, som adgangen måtte have. Og det ligger jo også åbent for Venstre, ligesom det har gjort det med alle de ting, partiet har været medvirkende til at gennemføre hidtil.

Hertil kommer jo, at de pågældende love om at have adgang til privat ejendom i ganske mange tilfælde har baggrund i EU-lovgivning. I SF hilser vi med tilfredshed, hvis Venstres forespørgsel i dag også skal ses som et udtryk for, at Venstre nu har en måske lidt mere afbalanceret holdning i EU-spørgsmål, måske ligefrem en vis portion sund skepsis også i EU-spørgsmål. Det ville da love godt for den fremtidige debat.

Når det drejer sig om grundlovens § 73, som bestemmer, at afståelse af ejendom ved ekspropriation kun kan ske ved fuldstændig erstatning, er det jo vigtigt at gøre sig klart, at bestemmelsen ikke er til hinder for, at lovgivningsmagten lægger en række begrænsninger for ejerens anvendelse af sin ejendom ud fra generelle samfundsinteresser, for eksempel, som det er nævnt, hensynet til miljøet. Sådanne begrænsninger har i mange tilfælde karakter af erstatningsfrie reguleringer, når der er tale om rådighedsbegrænsninger og ikke om afståelse af ejendommen.

Det er imidlertid ganske kompliceret at afgøre, hvornår et indgreb har karakter af ekspropriation, og at afgøre, hvornår en rådighedsbegrænsning bør kompenseres af det offentlige, uanset om det er påkrævet på baggrund af § 73 i grundloven eller ej.

Venstre peger i sin begrundelse på de mange reguleringer, som har til formål at gavne vores miljø, undgå forurening af grundvandet, beskytte fugle- og dyrearters levesteder osv. Og dér må det medgives Venstre, at der i de senere år er kommet en del af denne type reguleringer især for landbrugets vedkommende.

For SF er svaret helt indlysende: Landbrugets produktionsmetoder må generelt, grundlæggende lægges om. Landbrugets produktions-